

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **L. M.**, proti žalovanému **Magistrátu města Pardubice**, se sídlem Pardubice, Štrossova 44, za účasti: **I) Ing. M. O.**, **II) Ing. I. O.**, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 22. 12. 2011, č. j. 52 A 16/2011 - 70,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- IV.** Osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- V.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Romanovi Nacu, bytem Pardubice, V Ráji 862, **se určuje** odměna za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 2400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Úřadu městského obvodu Pardubice V, stavebního úřadu ze dne 30. 9. 2010, č. j. SÚ/792/05/10/Chu, bylo, s odkazem na ustanovení § 88 odst. 1 písm. b) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) nařízeno Ing. M. O. a Ing. I. O., jako stavebníkům, „*částečné odstranění zpevněné přístupové komunikace ukončené betonovou zídou u rodinného domu č. p. 105, ul. Obětí 24. srpna, Pardubice, na pozemku parcelní číslo st. 142 a 16/50 v katastrálním území Nové Jesenčany, a to v šíři 0,6 m v celé délce sousedního rodinného domu, č. p. 108 na pozemku parcelní číslo st. 143 v katastrálním území Nové Jesenčany*“ (výrok I.). Současně byla (výrokem II.) stavebníkům dodatečně povolena stavba popsaná pod výrokem I. tohoto rozhodnutí, a to bez její části, odpovídající rozsahu, v němž bylo nařízeno její odstranění; povolena tak byla zpevněná přístupová komunikace „*bez pásu v šíři 0,6 m po celé délce sousedního rodinného domu č. p. 108 na pozemku parcelní číslo st. 143 v katastrálním území Nové Jesenčany.*“ Výrokem III pak byly stanoveny podmínky pro dokončení dodatečně povolené stavby; výrokem IV byly zamítnuty tři námitky uplatněné žalobcem v průběhu řízení. Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 2. 2011, č. j. MmP 13020/2011 bylo, podle ustanovení § 60 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) zamítnuto odvolání Ing. I. O. pro opožděnost (výrok I.); současně bylo, s odkazem na ustanovení § 59 odst. 2 správního řádu, zamítnuto odvolání Ing. M. O. a žalobce a shora citované rozhodnutí prvostupňového orgánu (stavebního úřadu) bylo potvrzeno. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce včas podanou žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích; ten žalobu shora uvedeným rozsudkem pro nedůvodnost zamítl.

V odůvodnění rozsudku se krajský soud vypořádal nejprve s tvrzením žalobce, že rozhodnutí žalovaného nebylo vydáno v souladu se zákonem, ve vztahu k žalobci je omezující a žalobci jsou jím upírána základní práva, zaručená mu zejména čl. 10 a 11 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud uvedl, že kromě zákonem definovaných výjimek (které vyjmenoval), musí správní soud při přezkumu zákonnosti správního rozhodnutí vycházet výlučně z argumentace žaloby, v souladu s dispoziční zásadou, již je řízení dle soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) ovládáno. Existenci těchto výjimek v dané věci neshledal a soustředil se tak pouze na to, co žalobce v žalobě uvedl. Dle jeho názoru jde o námitky zcela obecné; soud však podrobnou argumentaci nemůže za žalobce domýšlet, neboť v opačném případě by nepřipustně vykročil mimo konstatovanou dispoziční zásadu. Argumentaci žalobce tedy posoudil taktéž pouze v rovině obecné, přičemž vytyčená porušení Listiny neshledal.

Dále se krajský soud zabýval tvrzením žalobce, že odstup posuzované stavby od jeho rodinného domu, v intencích jejího dodatečného povolení (0,6 m), ho omezuje a brání mu dodržovat bezpečnostní předpisy a vytvořit manipulační prostor při opravách a údržbě tohoto domu. Žalobce také tvrdil, že dodatečně povolená stavba není ve veřejném zájmu, přičemž stavebníci museli již při koupi pozemku počítat s existencí žalobcova domu. Žalobce souhlasil pouze s výměnou dvou sloupků oplocení a části pletiva, nikoli však s terasou, a to minimálně do doby, než si nechá na své stavbě preventivně opravit vodorovnou izolaci proti vodě. Krajský soud v této souvislosti o citoval příslušné pasáže odůvodnění žalovaného, kde byla rozebrána právní úprava odstupu staveb a její aplikace na danou věc. Aproboval přitom jak názor žalovaného, že ustanovení § 8 odst. 1 vyhlášky č.

pokračování

137/1998 Sb. o obecných technických požadavcích na výstavbu (dále jen „vyhláška“) v případě posuzovaných staveb konkrétní odstup vzdálenosti neupravuje, tak i názor, že předpokládaný odstup dodatečně povolené stavby od domu žalobce (celkem 0,7 m) sousední stavbu neohrožuje. Úvahu žalovaného, že povolená stavba nevytváří požárně nebezpečný prostor a umožňuje též dostatečný přístup ke stavbě žalobce a její údržbu, označil krajský soud za správnou a reflektující princip proporcionality, a to i při vědomí toho, že v omezeném prostoru bude případná realizace udržovacích prací a oprav nemovitosti žalobce obtížnější. Dle jeho názoru jde o situaci technicky řešitelnou, přičemž naopak požadavek na odstupovou vzdálenost 2 metry by představoval neodůvodněné omezení práv stavebníků. Uvedl, že žalovaný správně porovnával právo na ochranu vlastnictví jak na straně stavebníků, tak i na straně žalobce, přičemž zvolené řešení představuje odpovídající kompromis. Pokud by údržba či oprava domu žalobce vyžadovala v konkrétním případě přístup na pozemky stavebníků, je taková situace řešitelná v režimu ustanovení § 127 odst. 3 občanského zákoníku a § 141 zákona č. 183/2006 Sb. zákona o územním plánování a stavebním řádu (nový stavební zákon). Krajský soud akceptoval též způsob, jakým žalobce vyhodnotil soulad dodatečně povolené stavby s veřejným zájmem, představovaným regulativy územního plánu města Pardubic, a soulad této stavby s obecnými technickými požadavky na výstavbu; zde opět citoval příslušné pasáže odůvodnění žalovaného a v podrobnostech na ně odkázal. Žalobcovy námitky, že stavba byla započata dříve, než si mohl nechat preventivně opravit vodorovnou izolaci, krajský soud taktéž odmítl s tím, že k těmto pracím může žalobce přistoupit kdykoli; pokud by mu pro tyto potřeby nestačil prostor 0,7 m, jsou stavebníci povinni umožnit mu pro tyto potřeby přístup ze svého pozemku (§ 127 občanského zákoníku, § 141 nového stavebního zákona).

Krajský soud konečně odmítl návrh žalobce na provedení důkazů posudky z oboru stavebnictví a z oboru bezpečnosti práce, jakož i svědeckou výpověď bývalého vlastníka dotčených nemovitostí J. S. Tento postup odůvodnil tím, že žalobce uvedené návrhy blíže neodůvodnil a neobjasnil k prokázání (či vyvrácení) jakých konkrétních skutečností by měly tyto důkazy posloužit. Z pohledu soudu pak byl skutkový stav věci ve správním řízení zjištěn dostatečným způsobem.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností, odvolávající se na důvody vyplývající z ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s.; fakticky se nicméně jedná o důvody podřaditelné pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. b), d) s. ř. s.

Stěžovatel především namítá, že rozhodnutí žalovaného se opírá pouze o vágní skutečnosti a je založeno na selektivním výběru podkladů, kdy žalovaný zohlednil pouze některé skutečnosti, a to jen ty, které jsou v neprospěch stěžovatele. Krajský soud tyto skutečnosti ve svém rozsudku nezohlednil. Dále stěžovatel poukazuje na fakt, že v řízení před krajským soudem navrhoval provedení znaleckých posudků z oboru stavebnictví a oboru bezpečnosti práce, jakož i výslech původního vlastníka nemovitosti, již je vlastníkem; krajský soud tyto důkazní návrhy odmítl jako nepotřebné. Tím, porušil právo na spravedlivý proces, neboť nebylo zachováno rovné postavení účastníků řízení. Dále stěžovatel namítá, že umístěním stavby je mu zabráněno v údržbě jeho stavby oplocení,

neboť vzdálenost mezi nově vybudovanou stavbou a oplocením je nulová. Novou stavbu nebude též možné realizovat a následně udržívat z pozemku stavebníků. Stěžovatel je tak fakticky zavázán strpět do budoucna používání části svého pozemku, a to bez jeho souhlasu; krajský soud vůbec neposuzoval intenzitu takto nastoleného omezení. Konečně se krajský soud nevyjádřil ke stěžovatelově námitce neobjektivního přístupu správních orgánů, zejména k tendenčnímu postupu při výběru důkazů, o něž se jejich rozhodnutí opírají.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že plně odkazuje na důvody, jež jsou uvedeny v jeho rozhodnutí. K opakovanému požadavku stěžovatele na provedení dalších důkazů žalovaný uvedl, že stěžovatel po celou dobu správního řízení nic takového nenavrhoval, a proto jde o požadavek nepřípustný. Navrhl proto, aby kasační stížnosti byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že krajský soud fakticky nevypořádal jeho tvrzení o vágnosti argumentace žalovaného a selektivním přístupu správních orgánů při výběru skutkových podkladů pro jejich rozhodnutí, potažmo o celkově neobjektivním přístupu žalovaného při rozhodování, zde je nutno uvést, že krajský soud se touto žalobní argumentací řádně zabýval. Na straně 5 odůvodnění rozsudku konstatoval, že se tato argumentace žalobce nese toliko v rovině obecné (to ostatně platí i pro nyní podanou kasační stížnost), a přitom zcela správně vycházel z premisy, že je-li řízení ovládáno dispoziční zásadou, není soud oprávněn podrobovat správní rozhodnutí přezkumu mimo rámec žalobních bodů, nejde-li o zákonem explicitně stanovené výjimky, kdy je tato zásada prolomena. Poukázal v této souvislosti přílehavě na fakt, že těmito výjimkami jsou situace, kdy soud (mimo rámec žalobní argumentace) dojde k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné či nicotné; správně též dovodil, že o žádný z těchto případů se v posuzované věci nejedná. Krajskému soudu lze plně přitakat taktéž v názoru, že je-li žalobní argumentace uplatněna toliko v rovině obecné, může se soud přezkumu napadeného rozhodnutí věnovat taktéž pouze ve stejné míře obecnosti. Tento názor ostatně zastává i konstantní judikatura zdejšího soudu – například z rozsudku zde ne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004 - 54 (všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz) se podává, že „[p]ro řízení o přezkoumání správního rozhodnutí soudem platí dispoziční zásada [§ 71 odst. 1 písm. d) a § 75 odst. 2 věta první s. ř. s.], a proto obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčují obsah a kvalitu rozhodnutí soudu.“ Z tohoto pohledu se tedy vypořádání zmiňovaných žalobních námitek krajským soudem jeví zdejšímu soudu jako zcela odpovídající.

Vytýká-li stěžovatel krajskému soudu, že při svém rozhodování nevycházel z dostatečně zjištěného skutkového stavu věci též proto, že odmítl provést jím navrhované důkazy, ani zde mu nelze přisvědčit. Krajský soud tento návrh stěžovatele nepominul

pokračování

(jak je mu kasační stížností vytýkáno), o čemž svědčí odůvodnění jeho rozsudku na poslední straně, ve třetím odstavci zdola. Zde krajský soud jasně konstatoval, že „[z]ástupce žalobce svůj návrh žádným způsobem neodůvodnil, neobjasnil k prokázání, případně k vyvrácení jakých konkrétních skutečností by měly tyto důkazní prostředky sloužit, a soud sám potřebu dokazování neshledal, když měl za to, že správní orgány zjistily skutkový stav v rozsahu, jaký byl nezbytný pro rozhodnutí ve věci.“ Toto hodnocení krajského soudu Nejvyšší správní soud plně akceptuje, neboť odpovídá i konstantní judikatuře správních soudů k této otázce. Například v rozsudku zdejšího soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 61/2008 - 98 (publikovaném pod č. 687/2005 Sb. NSS), zdejší soud konstatoval, že „[k]rajský soud nemá povinnost provést libovolný důkaz, který mu účastníci navrhnou. Pokud by účastník navrhoval důkaz, jež nemá s danou věcí zjevně žádnou souvislost, případně pokud by nebyl schopný ani k výzvě soudu uvést, co konkrétně má jím navrhovaný důkaz ve vztahu k danému případu dokázat, pak by soud nemusel takový důkaz provádět. Měl by ale povinnost řádně zdůvodnit, proč nepovažuje za nutné důkaz provést.“ Je tedy zřejmé, že krajský soud při hodnocení důkazních návrhů těmto požadavkům dostál; stěžovatel ostatně ani v kasační stížnosti neuvedl, co by cestou provedení těchto důkazů mělo být konkrétně prokázáno.

Stěžovatel dále (a opět bez bližší argumentace) nesouhlasí se závěry krajského soudu o dodržení odstupových vzdáleností dodatečně povolené stavby od jeho nemovitostí. I tuto argumentaci stěžovatele je nutno odmítnout, neboť krajský soud se s touto otázkou v odůvodnění svého rozsudku vypořádal, a to zejména na straně 8. Krajský soud především aproboval názor správních orgánů, dle kterého ustanovení § 8 odst. 1 vyhlášky výslovně neupravuje odstup stavby chodníku, respektive terasy, od rodinného domu a odstupové vzdálenosti tedy musí v konkrétním případě odpovídat pouze obecným požadavkům uvedeným ve zmiňovaném ustanovení (požadavky urbanistické, architektonické, životního prostředí, hygienické, veterinární, ochrany vod, ochrany památek, požární ochrany, bezpečnosti, civilní ochrany a požadavky na denní osvětlení, oslunění a na zachování pohody bydlení). Musí též umožňovat údržbu staveb a užívání prostoru mezi stavbami pro technická či jiná vybavení a činnosti, které souvisejí s funkčním využitím území. Tento právní názor Nejvyšší správní soud plně sdílí a souhlasí též s názorem krajského soudu, že rozsah, ve kterém bylo nepovolenou stavbu stavebním úřadem povoleno zachovat, představuje rozumný kompromis mezi právy stavebníků a právem žalobce na řádné užívání jeho nemovitosti, včetně její údržby a případných oprav. Zcela přiléhavý je též odkaz krajského soudu na povinnost vlastníků sousedních nemovitostí umožnit na ně žalobci přístup za situace, kdy je to nutné pro opravu či údržbu sousední nemovitosti. Na tomto místě je přitom nutno znovu zopakovat, že proti této konkrétní argumentaci krajského soudu stěžovatel staví pouze obecně vyjádřený nesouhlas bez toho, že by přdestřel jiné, konkrétní, právní hodnocení této otázky.

Stěžovatel konečně tvrdí, že rozhodnutím správních orgánů byl fakticky zavázán strpět používání části svého pozemku stavebníky, aniž by k tomu dal souhlas, přičemž krajský soud se intenzitou tohoto omezení jeho vlastnických práv v odůvodnění svého rozsudku vůbec nezabýval. Zde je nutno upozornit, že takovou argumentaci stěžovatel v žalobě vůbec neuplatnil, jakkoli mu v tom evidentně nic nebránilo. Na tyto situace dopadá ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s., dle kterého *kasační stížnost není přípustná, opírá-li se*

jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Je tedy zřejmé, že tato kasační námitka je nepřipustná a Nejvyšší správní soud se jí proto meritorně zabývat nemohl.

S ohledem na shora uvedené lze tedy uzavřít, že kasační stížnost (v rozsahu, ve kterém mohla být meritorně projednána) není důvodná a Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbylo, než ji rozsudkem zamítnout (§ 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s.).

Výroky o náhradě nákladů řízení mezi účastníky se opírají o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého *nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.* Stěžovatel byl v dané věci neúspěšný a právo na náhradu nákladů řízení mu proto nenáleží. Pokud jde o žalovaného, v jeho případě nebylo zjištěno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady vznikly; soud proto rozhodl tak, že mu náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal. Co se týče nákladů osob na řízení zúčastněných, zde Nejvyšší správní soud vycházel z ustanovení § 60 odst. 5 s. ř. s. (opět za použití § 120 s. ř. s.), dle kterého *osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení.* Vzhledem k tomu, že v daném případě nenastala žádná z okolností předvídaných ustanovením § 60 odst. 5 s. ř. s., rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že osoby zúčastněné na řízení právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nemají.

Krajský soud již v řízení o žalobě stěžovateli k jeho žádosti ustanovil zástupcem advokáta; náklady řízení s tím spojené v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Jelikož se takové zastoupení přenáší i do řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 *in fine* s. ř. s.), je Nejvyšší správní soud povinen rozhodnout o odměně ustanoveného zástupce i v tomto řízení. Výše nákladů za zastupování před kasačním soudem je představována odměnou advokáta za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) ve výši 2100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění do 31. 12. 2012], a náhradou jeho hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem tedy 2400 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát neprokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty, nezvyšuje se jeho nárok vůči státu o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Odměna bude zástupci – Mgr. Romanovi Nacu vyplacena z účtu zdejšího soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Nejvyšší správní soud si je přitom vědom, že Mgr. Roman Nacu již není advokátem (ze seznamu advokátů byl vyškrtnut ke dni 26. 1. 2014) a stěžovatele tak již nezastupuje. Jelikož však zastupování stěžovatele nepřevzal jiný advokát a nedošlo ani k jeho ustanovení Českou advokátní komorou, postupem dle ustanovení § 27 odst. 4 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, je nutno odměnu za provedený úkon právní služby přiznat poslednímu zástupci. Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že i přes požadavek ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. na povinné právní zastoupení v řízení o kasační stížnosti, již stěžovateli jiného zástupce – advokáta

pokračování

neustanovoval, neboť v době podání kasační stížnosti stěžovatel kvalifikovaně zastoupen byl a k zániku plné moci došlo až těsně před vydáním tohoto rozsudku. Ustanovení nového zástupce by tak bylo jen ryze formálním úkonem., který by nemohl vést k efektivnější ochraně práv stěžovatele v tomto řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. března 2014

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu